PREVENTIVNÍ PROGRAM ŠKOLY

(dále PPŠ)

ŠKOLNÍ ROK 2026/2027

1. Základní údaje

Název a adresa školy	Masarykova základní škola a mateřská škola Žalhostice, okres Litoměřice, příspěvková organizace Žalhostice 126
IČO	72 745 096
Telefon	601 146 736
E-mail	podatelna@skolazalhostice.cz
Webové stránky	www.skolazalhostice.cz
Ředitelka školy	Mgr. Bc. Alena Krchňavá
Školní metodik prevence	Mgr. Bc. Adéla Voženílková
E-mail na ŠMP	vozenilkova@skolazalhostice.cz

2. Právní východiska

- Zákon č. 561/2004 Sb., školský zákon
- Zákon č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek
- Vyhláška č. 72/2005 o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních
- Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, č.j. 21291/2010-28
- Metodický pokyn k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních zřizovaných Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy, č.j. 37 014/2005-25
- Pokyn MŠMT č.j. 14 423/99-22 k výchově proti projevům rasismu
- Metodický pokyn k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví č.j. 10 194/2002-14
- Metodický pokyn MŠMT k řešení šikanování ve školách, č.j. 22294/2013-1
- Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí na období 2019 – 2027
- Metodický pokyn ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních č.j. MSMT-21149/2016
- Dodržování pravidel prevence vzniku problémových situací týkajících se žáků s PAS ve školách a školských zařízeních, č. j. MSMT-5217/2017-1
- Vyhláška č. 306/2025 Sb., vyhláška, kterou se mění některé vyhlášky v oblasti školství

3. Oblasti rizikového chování ve škole

Prevence rizikového chování u žáků v působnosti naší školy představuje aktivity v následujících oblastech prevence:

- Návykové látky (základní informace o drogách)
- Doprava (rizikové chování v dopravě)
- Poruchy příjmu potravy (nevhodné jídelní a stravovací zvyklosti, diety, obezita)
- Alkohol (informace o nevhodnosti pití alkoholu)
- Týrané, zneužívané a zanedbávané dítě ve škole (Syndrom CAN)
- Šikana, kyberšikana (znaky šikanování, řešení zejména počáteční šikany)
- Homofobie (základní povědomí o sexuální orientaci)
- Extremismus, rasismus, xenofobie, antisemitismus

- Vandalismus (poškozování školního majetku nebo majetku žáků)
- Záškoláctví (sledování absence žáků)
- Tabákové výrobky, výrobky určené ke kouření a nikotinové sáčky (informování o závislosti na tabáku a nikotinu)
- Krizové situace spojené s ohrožením násilím ve školním prostředí, z vnějšího i vnitřního prostředí
- Krádeže (drobné krádeže vyskytující se ve škole)
- Extremismus, rasismus, xenofobie, antisemitismus
- Netolismus (nelátková závislost – telefon, počítač)
- Sebepoškozování
- Rizikové sexuální chování
- Příslušnost k subkulturám
- Hazardní hraní
- Dodržování pravidel prevence vzniku problémových situací týkajících se žáků s PAS
- Psychická krize / duševní onemocnění žáka
- Sebevražedné chování

4. Cíl preventivního programu

Preventivní program klade důraz na udržení stávající kvality školy, komunikaci, kooperaci a zdravý životní styl. Program je určen pro žáky a pedagogické pracovníky školy a ve svém důsledku má vést k udržení pozitivního klimatu školy s minimem kázeňských problémů žáků ve škole i mimo školu.

Cílem primární prevence je zvýšení odolnosti žáků vůči sociálně patologickým jevům.

Důležitý je i individuální přístup k jednotlivým žákům. Je nutné analyzovat jedince, konkrétní sociální situaci dítěte. Zvýšenou pozornost věnujeme žákům s vývojovými poruchami učení a chování a pomáháme jim k jejich kompenzaci, protože tuto skupinu chápeme jako velmi ohroženou. Nabízíme volnočasové aktivity, kde se mohou uplatnit všichni žáci. Důraz je položen na informovanosti žáků ve vyučovacích hodinách a rodičů při třídních schůzkách nebo individuálních setkáních. Vzhledem k velikosti naší školy jsme schopni každý nastalý konflikt či problém řešit téměř okamžitě. Rozhovory ve složení žák/yně, třídní učitel/ka, školní metodička prevence a ředitelka školy jsou nadstandardní, avšak samozřejmou součástí naší práce vedoucí k udržení zdravého klimatu školy. Ve vyučovacích hodinách vytváříme zdravé, přátelské prostředí, které vede k minimalizaci výchovných problémů.

Dílčí cíle

Dílčí cíle PPŠ vyplývají z dlouhodobých, střednědobých a krátkodobých cílů Školní preventivní strategie:

1. cíl: Zlepšit vztahy mezi žáky: do konce školního roku proběhnou min. 3 třídnické hodiny zaměřené na respektující chování a řešení konfliktů.

2. cíl: Podporovat duševní zdraví žáků: besedy s odborníkem.

3. cíl: Podpora porozumění a respektu k odlišné sexuální orientaci a identitě žáků: během školního roku proběhne pro žáky 8. a 9. ročníku preventivní program nebo workshop zaměřený na téma identity, tolerance a respektu k odlišnostem.

4. cíl: Do konce školního roku zvýšit u žáků schopnost bezpečně a zodpovědně komunikovat na sociálních sítích a rozpoznat alespoň 3 základní rizika online prostředí.

5. cíl: Do konce školního roku zvýšit informovanost žáků o rizicích vapování a užívání nikotinových sáčků tak, aby žáci dokázali správně uvést 3 zdravotní rizika jejich užívání.

5. Zhodnocení prevence rizikového chování ve školním roce 2025/2026

Školní vzdělávací program	Vzdělání - slušnost - tolerance
Prvouka	Tolerance a spolupráce, tolerance k odlišnostem spolužáků, lidí v okolí, snášenlivost. Odlišnosti mezi lidmi, rasová diskriminace. Vyhledání pomoci v případě ohrožení. Kontakt s cizím člověkem a reakce na sliby cizího člověka.

	Chování při nabízení nebezpečných látek staršími spolužáky. Bezpečnost při pohybu v přírodě. Bezpečnost při pohybu na veřejných prostranstvích.
Tělesná výchova	Nebezpečí dopingu při tělesných aktivitách, energetických nápojů a nápojů obsahujících kofein. Negativní vliv alkoholu a dalších omamných a návykových látek. Prevence šikany.
Přírodověda	Ochrana zdraví: alkohol, kouření, další omamné látky. Ochrana člověka za mimořádných situací: návykové látky ohrožující zdraví a život, formulace odmítnutí nabídnuté návykové látky.
Výchova k občanství	Člověk a právo: opatření a zákony související s podáváním alkoholických nápojů dětem a mladistvým a vztahující se k nákupu, držení a výrobě drog; prevence trestné činnosti. Rozpočet rodiny, obce – finanční gramotnost, potřeby a vlastnictví. Aktivní odpočinek a naplnění volného času. Sociální skupiny, komunikace, člověk a kultura – psychická onemocnění, víra a náboženství, slušnost pro každý den – pravidla, tolerance k menšinám. Ochrana obyvatel za mimořádných událostí, lidská práva.

Přírodopis	Stavba těla a funkce jednotlivých orgánů člověka. Poškození lidského organismu: vlivy kouření, drog, přepínání, stresu, zneužívání léků na lidský organismus.
Výchova ke zdraví	Osobní bezpečí: způsoby chování v krizových situacích – šikanování, deviantní osoby. Prevence zneužívání návykových látek: alkoholismus, kouření, propagace tabákových výrobků a alkoholu formou reklamy a modelové situace zaměřené na nácvik způsobu odmítání. Komunikace, duševní a tělesné zdraví, řešení problémů a krizové situace, osobní bezpečí, zneužívání návykových látek, sexuální výchova.
Chemie	Chemie ve společnosti: drogy. Deriváty uhlovodíků: alkohol.
Cizí jazyky	Vazba na některá témata zeměpisu, dějepisu, občanské výchovy. Dotknout se závažných celosvětových problémů (nebezpečí drog, rasová, národnostní a názorová nesnášenlivost apod.).
Dějepis	Prevence šikany – ostrakizace (v rámci probírané látky antické Řecko – střepinový soud). Rasismus, antisemitismus, xenofobie, extremismus. Právní základy státu,

	právní řád České republiky, totalitní režimy.
Informatika	Kyberšikana, počítačová a síťová bezpečnost, zásady ochrany soukromí.
Zeměpis	Vztahy mezi náboženstvími. Nelegální pěstírny drog: Jižní Amerika, Mexiko, Laos, Afghánistán. Migrace v Evropě – způsoby řešení konfliktů, mezilidské vztahy. Rasismus, antisemitismus – lidská práva. Problémy migrantů z cizích zemí.
Organizace prevence	
Preventivní program	Vypracován a aktualizován metodikem prevence dle nových metodických materiálů MŠMT především: - Zákon č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek - Metodický pokyn ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních č.j. MSMT-21149/2016 - Dodržování pravidel prevence vzniku problémových situací týkajících se žáků s PAS ve školách a školských zařízeních, Č. j. MSMT-5217/2017-1

	- Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2019 – 2027
Využití volného času žáků	Rozmanitá nabídka kroužků. Maximální využitelnost kapacity ŠD.
Průběžné sledování podmínek a situace ve škole z hlediska rizik výskytu rizikového chování	Snaha všech pedagogických pracovníků včas řešit drobnější přestupky (slovní napadání spolužáků, schovávání věcí, pošťuchování, ...), které by mohly vést k rizikovému chování. Ve třídách, na chodbách i jiných prostorách školy zajištěné dozory pedagogů, možnost okamžitého řešení problému. Možnost využití schránky pro případné dotazy či podněty k řešení ze strany rodičů i žáků.
Uplatňování forem a metod umožňujících včasné zachycení ohrožených dětí	Intenzivní spolupráce mezi školou a rodiči. Dbáme na včasnou informovanost rodičů, společně se snažíme řešit výchovné problémy.
Vybavení školy odbornými a metodickými materiály a dalšími pomůckami	Časopisy: Prevence, Třídní učitel. Odborná literatura.
Školní řád	Obsahuje zákaz nošení, držení, distribuci a zneužívání návykových látek v areálu školy a odpovídající sankce.

	Zákaz používání mobilních telefonů během pobytu ve škole s cílem zvýšené nutnosti sociální interakce mezi žáky a omezení možností vzniku kyberšikany.
Akce školy pro žáky k prevenci sociálně patologických jevů / Programy primární prevence pro žáky	Device free Dinner (Večeře bez mobilu, film na JSNS), prevence závislosti na mobilních telefonech Poslouchám (film od JSNS), program o Lince bezpečí V bublině – neziskový projekt zaměřený na mediální vzdělávání, prevence závislostního chování pro nelátkové závislosti Diskriminace LGBTI (Time Is Now, ucimolgbt.cz) Bezpečnost v dopravě a na zastávce Adaptační výlet, hry, aktivity Návštěva úřadu práce Čas proměn – MPEdu z.s., preventivní program pro dívky Na prahu mužnosti – MPEdu z.s., preventivní program pro chlapce Plánované třídnické hodiny – vztahy a komunikace, šikana, užívání návykových látek – nikotinové sáčky, vapování apod., psychické zdraví
Vzdělávání pedagogů	Hodnocení od A do Z

	Práce a komunikace s dětmi s náročným chováním v ŠD a při volných aktivitách Komunikace s náročnými rodiči Sebepoškozování u dětí a adolescentů ve školním prostředí Role ředitele při tvorbě klimatu školy Respektující škola – Když respekt není jen slovo – jak naslouchat dětem, dospělým, sobě Problémové a agresivní děti, děti s ADHD, jejich výchovné problémy Wellbeing – družina, kde je dobře dětem i vychovatelům Jak na agresivního žáka Výchovná komise: strašák nebo skutečná podpora? Emoce nejsou strašák Krizová komunikace s klientem, rodiči a žáky
Práce s cílovou skupinou – rodiče	Informování rodičů o nových trendech v oblasti rizikového chování (sociální sítě, pornografie, energetické nápoje, elektronické cigarety, nikotinové sáčky aj.) Odborné konzultace – s ŠMP Nadstandartní písemná komunikace se ZZ o chování žáka

Výskyt rizikového chování	Počet
Špatné vztahy mezi žáky (počet případů, nikoliv počet žáků)	14
Vyloučení určitých jedinců z kolektivu, ostrakizace (počet případů, nikoliv počet žáků)	0
Případy opakovaného záměrného psychického i fyzického ubližování (počet případů, nikoliv počet žáků)	3
Případy využití elektronických prostředků (např. mobilní telefon, sociální sítě) k opakovanému záměrnému psychickému ubližování (počet případů, nikoliv počet žáků)	1
Projevy rasismu a xenofobie (počet případů, nikoliv počet žáků)	0
Slovní či fyzické útoky na pracovníky školy (výskyt u počtu žáků)	1
Záškoláctví (výskyt u počtu žáků)	0
Podezření na skryté záškoláctví (záškoláctví s vědomím rodičů) (výskyt u počtu žáků)	0
Rizikové chování ve sportu, rizikové pohybové aktivity, extrémní sporty atd. (výskyt u počtu žáků)	0
Rizikové chování v dopravě (výskyt u počtu žáků)	1
Rizikové sexuální chování a nevhodné projevy sexuality (výskyt u počtu žáků)	0
Poruchy příjmu potravy (výskyt u počtu žáků)	0
Sebepoškozování a autoagrese (výskyt u počtu žáků)	0

Kriminální chování – přestupky, provinění, trestné činy (výskyt u počtu žáků)	0
Zanedbávání, zneužívání či týrání dítěte (výskyt u počtu žáků)	0
Užívání* tabáku (výskyt u počtu žáků) **Pod termín „užívání" zahrnujeme užití opakované i jednorázové, experimentování s látkou atd.*	1
Užívání* konopných látek (např. marihuana, hašiš) (výskyt u počtu žáků)	0
Užívání* alkoholu (výskyt u počtu žáků)	0
Užívání* dalších návykových látek (např. extáze, pervitin atd.) (výskyt u počtu žáků)	1
Závislostní chování pro nelátkové závislosti (hazard, počítačové hry apod.) (výskyt u počtu žáků)	0

6. Spolupráce s rodiči

Aktivní formy spolupráce s rodiči – kvalitní práce třídních učitelů směrem k rodičům, školní akce určené pro rodiče s dětmi, funkčnost školního poradenského pracoviště (školní metodik prevence, výchovný poradce, kariérový poradce, vedení školy), poradenství – zprostředkování odborníků poskytujících terapii.

Pasivní formy spolupráce s rodiči – písemná sdělení rodičům, aplikace Škola online, webové stránky školy, Facebooková stránka školy, školní nástěnky.

7. Vzdělávání pedagogů

Pedagogové se účastní školení dle aktuální nabídky nebo formou samostudia (využívání odborné literatury). Problematika prevence je zařazována na pořad jednání každotýdenních porad.

Pedagogičtí pracovníci mají možnost nahlédnout do Metodických doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních, č.j. 21 291/2010-28, kde jsou návodným způsobem popsána jednotlivá témata:

01 Návykové látky

02 Rizikové chování v dopravě

03 Poruchy příjmu potravy

04 Alkohol

05 Týrané, zneužívané a zanedbávané dítě ve škole (Syndrom CAN)

06 Školní šikana

07 Kybešikana a další formy kybernetické agrese

08 Homofobie

09 Extremismus, rasismus, xenofobie, antisemitismus

10 Vandalismus

11 Záškoláctví

12 Krádeže

13 Tabákové výrobky, výrobky určené ke kouření a nikotinové sáčky

14 Krizové situace spojené s násilím

15 Netolismus

16 Sebepoškozování

17 Nová náboženská hnutí

18 Rizikové sexuální chování

19 Příslušnost k subkulturám

20 Hazardní hry

21 Dodržování pravidel prevence vzniku problémových situací týkajících se žáků s PAS

23 Psychická krize/ duševní onemocnění žáka

24 Sebevražedné chování

8. Metody práce

a) Aktivity pro pedagogické pracovníky

Všichni učitelé jsou seznámeni s obsahem PPŠ. Vzájemné předávání informací probíhá především na poradách (jednou za týden) a v rámci pedagogických rad, dále dle potřeby individuálně. Některé vzdělávací aktivity jsou určené pro všechny pedagogické pracovníky.

b) Aktivity pro žáky

V rámci výuky jsou a budou i nadále kromě tradičních metod práce využívány další metody, které se osvědčily. Výchova bude probíhat mezipředmětově.

Např.:

- společné stanovení a zažití pravidel soužití mezi žáky a učiteli
- zvyšování zdravého sebevědomí žáků
- zkoumání a uvědomování si vlastní osobnosti
- vnímání individuálních odlišností dětí mezi sebou a přijímání těchto jevů
- nácvik vzájemné úcty, sebeúcty a důvěry
- rozvoj schopnosti diskutovat, komunikovat, řešit problémy a konflikty (například formou komunitního kruhu)
- rozvoj schopnosti klást otázky, umění vyjádřit svůj názor, umění říci „ne“
- navozování příznivého psychosociálního klimatu ve třídě
- prevence experimentování s alkoholem, (elektronickými) cigaretami, nikotinovými sáčky, novými drogami
- základy etické a právní výchovy
- zaměření pozornosti na včasné odhalování specifických poruch učení nebo i jiných postižení
- všestranný rozvoj osobnosti žáka
- důraz na spolupráci s rodiči
- nabídka volnočasových aktivit

Preventivní aktivity – viz Plán činnosti.

c) Aktivity zaměřené na rodičovskou veřejnost

- informační servis pro rodiče (seznámení se školním řádem, třídní schůzky, možnost konzultací s ŠMP, třídními učiteli, zprávy do Školy online od ŠMP atd.)
- aktivní formy spolupráce s rodiči (kvalitní práce třídních učitelů směrem k rodičům, školní akce určené pro rodiče s dětmi, funkčnost školního poradenského pracoviště (ŠMP, výchovný poradce, kariérový poradce, vedení školy), poradenství – zprostředkování odborníků poskytujících terapii)
- pasivní formy spolupráce s rodiči (písemná sdělení rodičům, distribuce informačních materiálů)

9. Plán činnosti

Plán činnosti na rok 2026/2027 vyplývá z dílčích cílů PPŠ a reaguje na aktuální nabídku. Plán je koncipován jako pracovní materiál a je možné ho v průběhu roku pozměňovat podle aktuálního stavu.

- Seminář „Náročný žák“
    - všichni pedagogičtí pracovníci
    - Speciálně pedagogické centrum Ústí nad Labem

- Náročné chování u dětí s PAS
    - AP

- Tři třídnické hodiny v průběhu školního roku zaměřené na respektující chování a řešení konfliktů a psychické zdraví
    - 1. – 9. ročník
    - realizuje třídní učitel, nebo ŠMP, nebo ve spolupráci

- Program Českého telekomunikačního úřadu „Jak moderní technologie ovlivňují děti a dospívající“
    - 3. – 5. ročník
    - Český telekomunikační úřad

- Podporovat duševní zdraví žáků: besedy s odborníkem
    - Linka bezpečí
    - 6. – 9. ročník

- Diskriminace LGBTI (Time Is Now, ucimolgbt.cz)

- realizuje ŠMP
- přednáška, prezentace informací
- interaktivní skupinová diskuse
- dokumentární film; hra
- prevence rasismu a xenofobie, rizikového sexuálního chování a kriminálního chování
- 8. ročník po 2 vyučovacích hodinách

Poznámky:

10. Seznam příloh

- Příloha 1: Kontakty
- Příloha 2: Metodický pokyn ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních
- Příloha 3: Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních
- Příloha 4: Návykové látky
- Příloha 5: Rizikové chování v dopravě
- Příloha 6: Poruchy příjmu potravy
- Příloha 7: Alkohol
- Příloha 8: Týrané, zneužívané a zanedbávané dítě ve škole (Syndrom CAN)
- Příloha 9: Školní šikana
- Příloha 10: Kyberšikana a další formy kybernetické agrese
- Příloha 11: Homofobie
- Příloha 12: Extremismus, rasismus, xenofobie, antisemitismus
- Příloha 13: Vandalismus
- Příloha 14: Záškoláctví
- Příloha 15: Krádeže
- Příloha 16: Tabákové výrobky, výrobky určené ke kouření a nikotinové sáčky
- Příloha 17: Krizové situace spojené s ohrožením násilím ve školním prostředí, z vnějšího i vnitřního prostředí
- Příloha 18: Netolismus
- Příloha 19: Sebepoškozování
- Příloha 20: Nová náboženská hnutí
- Příloha 21: Rizikové sexuální chování
- Příloha 22: Příslušnost k subkulturám
- Příloha 23: Hazardní hraní
- Příloha 24: Dodržování pravidel prevence vzniku problémových situací týkajících se žáků s PAS
- Příloha 26: Psychická krize/ duševní onemocnění žáka
- Příloha 27: Sebevražedné chování

V Žalhosticích dne 1.října 2026

_____	_____
Mgr. Bc. Adéla Voženílková	Mgr. Bc. Alena Krchňavá
Školní metodik prevence	Ředitelka školy